

1. Raportul AUDITULUI CONFORMITĂȚII ADMINISTRĂRII SISTEMULUI DE FACILITĂȚI FISCALE ÎN ANII 2020 – 2021

2. Raportul AUDITULUI CONFORMITĂȚII ADMINISTRĂRII VENITURILOR PUBLICE DE CĂTRE SERVICIUL FISCAL DE STAT ÎN ANII 2020-2021

Raportor: Angela Frunze
Șefă a Direcției II în cadrul DGA I

Temei:

- *Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi;*
- *Programului activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2022*

Autorități ale statului implicate în procesul de administrare a facilităților fiscale:

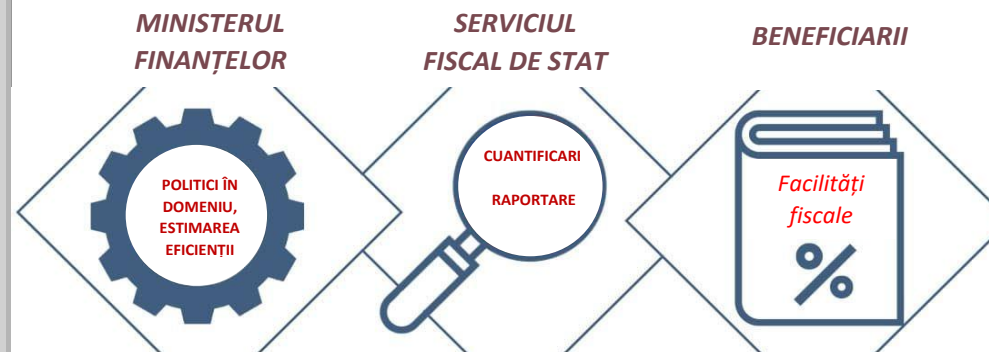
*Ministerul Finanțelor
Ministerul Economiei
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Serviciul Fiscal de Stat
Consiliul Concurenței și
alte instituții statale*

CURTEA DE CONTURI A REPUBLICII MOLDOVA

MD-2001, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 69, tel.: (+373) 22 23 25 79, fax: (+373) 22 23 30 20,
www.ccrm.md; e-mail: ccrm@ccrm.md

RAPORTUL AUDITULUI CONFORMITĂȚII ADMINISTRĂRII SISTEMULUI DE FACILITĂȚI FISCALE ÎN ANII 2020 - 2021

SCOPUL: Evaluarea conformității sistemului de facilități fiscale acordate în anul 2020, unele aspecte aferente anului 2021, în special dacă acesta este organizat cu respectarea principiilor bunei guvernări

În cadrul auditului ne - am axat în verificarea unor aspecte definatorii, și anume:

- *dispunerea de un cadru normativ care să reglementeze exhaustiv și explicit tot procesul;*
- *existența estimărilor a costurilor bugetare a facultăților,*
- *costurile să fie transparente, existând un sistem bine pus la punct de raportare;*
- *evaluarea periodică a facilităților existente prin prisma generării plus valorii, și dacă își îndeplinesc rolul de instrument de stimulare economică în domeniile în care au fost instituite, sau există alte justificări a necesității acordării lor.*

Cadrul normativ care reglementează sistemul de facilități este lacunar și poartă un caracter fragmentat

Nu se conțin norme specific aferente:

- etapei de planificare, instituire, cuantificare și evidență a F/F*
- termenilor de raportare a F/F*
- periodicității evaluării impactului rezultat din acordarea F/F*
- conlucrării autorităților statului pe această dimensiune*

Reprezentarea statistică a facilităților în anul 2020

TOTAL FACILITĂȚI în Nr. de 384,
dintre care 145 înlesniri cuantificate - 12,9 mlrd. lei

Facilități Fiscale (F/F): nr. 217

F/F fără costuri estimate
în nr. de 141

F/F cuantificate: nr. 76 – 2,3 mlrd. lei

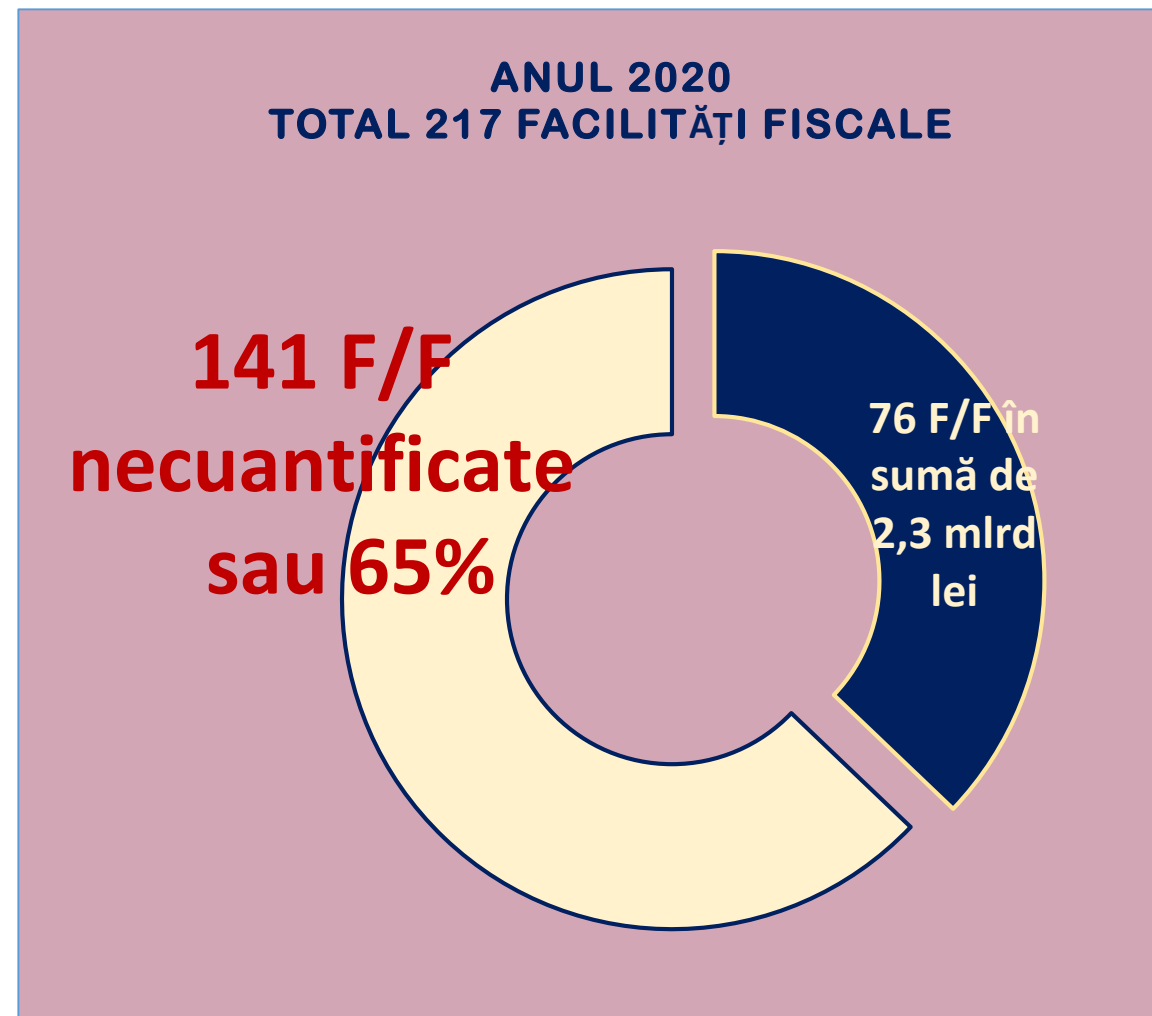
Examine 83%

Testate în sumă de – 1,9 mlrd. lei

Autoritățile statului nu au o abordare sistemică privind cuantificarea și raportarea întregului spectru de facilități fiscale

nefiind realizată

acțiunea din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2020-2023: „dezvoltarea unei baze de date a tuturor facilităților fiscale și vamale, cu estimarea costurilor bugetare aferente acestora”.

Reprezentarea statistica a spectrului de F/F în anul 2020

**TOTAL FACILITĂȚI: nr. 384 -12,9
mlrd. lei**

Facilități Fiscale (F/F): nr. 217

F/F cuantificate: nr. 76 – 2,3 mlrd. lei

Examine 83%

Testate în sumă de – 1,9 mlrd. lei

Observațiile de audit se rezumă:

**537,1 mii lei – raportate eronat la
sume subestimate**

**519,7 mii lei – raportate eronat la
valori majorate**

**977,9 mii lei – cauzate de lipsa de
metodologiei și justificărilor**

***1056,8 mii lei
date care nu
oferă o imagine
corectă și fidelă***

La unele tipuri de F/F valoarea a fost raportată eronat la valori majorate cu 519,7 mil. lei

inclusiv cu:

✓ **345,4 mil. lei** – în cazul estimării și raportării înlesnirilor acordate gospodăriilor țărănești;

cauza: SFS a transpus eronat în Registrul unic valoarea venitului impozabil declarat de gospodăriile țărănești dar nu a scutirii de 5% de la cota standard a impozitului pe venit - 12%.

✓ **169,1 mil. lei** - aferente scutirii la impozitul pe venit a instituțiilor de învățământ.

✓ **5,2 mil. lei** - pentru scutirile de impozit acordate asociațiilor de economii și împrumut.

cauze:

- *erori la completarea de către contribuabili a Declarațiilor anuale VEN 12;*
- *lipsa instituirii în cadrul SFS a unei activități de control și analiză privind corectitudinea datelor declarate de contribuabili.*

F/F raportate eronat la valori subestimate cu 537,1 mil. lei

- Diminuarea cu **71,4 mil. lei** a costului scutirii de TVA a serviciilor poștale (raportate 13,6 mil. lei, conform estimărilor de audit - 85,0 mil. lei)

cauza: erori de ordin tehnic, neincluderea celui mai mare operator din domeniu

- SFS a raportat cu **465,7 mil. lei** mai puțin scutirea de plata accizului la alcoolul etilic nedenaturat utilizat în industria de parfumerie și cosmetică (200,9 mil. lei deși MAIA a acordat 666,6 mil. lei)

cauza: procesul de comunicare între MAIA și SFS a fost unul defectuos

F/F acordate în lipsa argumentărilor justificate

Scutirea de TVA fără drept de deducere a costurilor:

- ✓ *energiei electrice importată și livrată către operatorul rețelei de transport și de sistem... - **327,7 mil. lei***
- ✓ *la autoturisme și alte autovehicule scutite ... - **648,0 mil. lei***

Evaluarea eficacității facilităților existente

Realizarea parțială a prerogativei Guvernului pentru anii 2020-2023 privind:

„analizarea facilităților fiscale și vamale în vederea examinării oportunității menținerii acestora sau redirecționării spre alte sectoare”

Ministerul de Finanțe, desemnat ca responsabil de implementare, nu a asigurat realizarea unui studiu de analiză privind eficiența și actualitatea sistemului de facilități fiscale existente.

Termen de realizare: aprilie anul 2021

Spectrul unor facilități fiscale nu este justificat din punct de vedere economic

??? scutirea de plata a accizului la **azotul și oxigenul produs pe teritoriul țării** – *art.124 alin. (16) din CF*

??? scutirea de la plata TVA fără drept de deducere a serviciilor legate **de jocurile de noroc** – *art.103 alin. (1) pct. 14 din CF*

.....

Neregulile constatate la scutirea de plata accizelor la alcoolul etilic nedenaturat (1)

Potrivit art.124 alin.(16) din CF Alcoolul etilic nedenaturat destinat utilizării în industria de parfumerie și cosmetică, este scutit de plata accizelor în limita volumului stabilit de ministerul de ramură, coordonat cu Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal, în vederea realizării programului de activitate al industriei de parfumerie și cosmetică pe anul respectiv.

Auditul a constatat:

- (1) Lipsa unui program anual de activitate al industriei de parfumerie și cosmetică care ar sta la baza acordării scutirii;
- (2) Neelaborarea unui document de politici/strategie care să prevadă dezvoltarea industriei de parfumerie și cosmetică din țară și impactul facilității asupra procesului de reproducție în ramura respectivă;
- (3) Deși MAIA din 2018 comunică MF despre ineficiența acordării și necesitatea anulării acestei scutiri, MF nu a intervenit și nu a întreprins măsuri în vederea soluționării demersurilor MAIA;

Neregulile constatate la scutirea de plata accizelor la alcoolul etilic nedenaturat (2)

(4) MAIA nu a fost responsabil în aspectul instituirii unui proces intern și conform pentru stabilirea volumului anual de alcool etilic nedenaturat, destinat utilizării în industria de parfumerie și cosmetică;

(5) Lipsa de prudență din partea responsabililor din cadrul Comisiei specializate a MAIA au permis acordarea scutirilor de plata accizelor unor solicitanți care și-au argumentat necesitatea de alcool etilic pentru fabricarea produselor de: *curățire a geamurilor, ceramicii, aragazelor și altor produse, care nicidecum nu fac parte din categoria celor cosmetice și de parfumerie*

Procesul de comunicare între MAIA și SFS referitor la acordarea scutirii de accize la alcoolul etilic nedenaturat a fost unul defectuos

MAIA

(1) MAIA a remis spre coordonare scrisoarea privind acordarea facilității în sumă de 466,1 mil. lei

(2) SFS nu a recepționat-o respectiv nu a oferit răspuns

Serviciul Fiscal de Stat

(3) În pofida faptului că SFS nu a oferit răspuns MAIA a acordat la 6 agenți economici scutirii la accize pentru un volum de 465400,0 decalitre de alcool etilic nedenaturat, în sumă totală de 466.1 mil. lei

Neregulile constatate la scutirea de plata accizelor la alcoolul etilic nedenaturat (3)

(6) Autoritățile nu au o viziune comună și nu cunosc atît despre faptul cît sa acordat dar si de facto cît a constituit valoarea facilității de care au făcut uz contribuabilii solicitanți. Astfel:

Actorii principali	2020 (mil.lei)	2021 (mil.lei)	Total (mil.lei)
<i>MAIA a acordat scutire în sumă de:</i>	666,6	229,5	896,1
<i>SFS a coordonat și raportat valoare de:</i>	200,9	215,8	416,7
<i>Contribuabilii au raportat utilizarea a facilității în quantum de:</i>	96,0	Nu au prezentat informație către MAIA	???

Neregulile constatate la scutirea de plata accizelor la alcoolul etilic nedenaturat (5)

(7) Lipsa unor procese funcționale în cadrul MAIA și SFS, dar și comunicarea defectuoasă între aceste autorități ale statului au permis *scutirea nelegitimă de plata accizelor la alcoolul etilic pentru unii agenți* - în valoare de 2,0 mil.lei.

(8) La fel neconform s-a acordat și o altă scutire în valoare de 0,5 mil. lei unui agentul economic care nu desfășura activități de producere a produselor cosmetice.

Neregulile constatate la scutirea de plata accizelor la alcoolul etilic nedenaturat (3)

(9) SFS nu și-a reglementat acțiune de coordonare a scutirii solicitată de MAIA, adresările fiind examinate de deferite subdiviziuni, care aveau și abordări deferite cu privire la acest subiect.

(10) Nici Codul Fiscal nu prevede responsabilități privind utilizarea incorectă și contrar destinației a a facilității fiscale.

Se ia act: SFS a fost cooperant și a inițiat controale fiscale la contribuabilii beneficiari de scutire de plata accizelor la alcoolul etilic nedenaturat utilizat în anii 2020-2021

Alinierea F/F în formă de ajutor de stat la practicile internaționale sunt tardive

CONSILIUL CONCURENȚEI

examinează și autorizează conform:

art. 3, alin. (1) din Legea 139/2012:

a) este acordată de furnizor din resurse de stat sau din resursele UAT sub orice formă;

b) conferă beneficiarului un avantaj economic care nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață;

c) este acordată în mod selectiv;

d) denaturează sau riscă să denatureze concurența.

**Facilități
fiscale**

**Ajutor
de stat**

*Aliniere la acquis comunitar
a tuturor facilităților pînă la*

01.09.2022 ???

- *Ministerul Finanțelor*
- *APC/APL*
- *SFS/SV*
- *Consiliul Concurenței*
- *alte instituții statale*

CONCLUZIE GENERALĂ DE AUDIT

În final echipa de audit a conchis că Ministerul Finanțelor ca autoritate centrală de specialitate în domeniul finanțelor publice de comun cu alte autorități publice nu au manifestat o preocupare corespunzătoare privind instituirea unui proces funcțional orientat spre o administrare judicioasă a tuturor tipurilor de facilități fiscale.

- ❑ *Întru remedierea curențelor depistate au fost în înaintate **9 recomandări de audit**, care au fost comunicate și discutate cu entitatea.*

- ❑ *Se propune excluderea din regim de monitorizare a cerințelor (2.1., 2.3.1. și 2.3.2.) și recomandărilor (1-6; 10-11) din Hotărârea CCRM nr.34/2016 privind Raportul auditului de conformitate asociat auditului de performanță al sistemului facilităților fiscale și vamale.*

**Echipa de audit propune
aprobarea rapoartelor de audit**

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA
SERVICIUL FISCAL DE STAT

MINISTRY OF FINANCE OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA
STATE TAX SERVICE

Nr.26-07/2-14/14499
10 martie 2022

Curtea de Conturi a Republicii Moldova
Doamnei Angela FRUNZE
Şeful echipei de audit
a_frunze@ccrm.md

Serviciul Fiscal de Stat, la nota de solicitare a informaţiei nr.6.2 din 04.03.2022 a echipei de audit aferent auditului conformităţii administrării veniturilor publice de către Serviciul Fiscal de Stat în anii 2020-2021, suplimentar la scrisoarea nr.26-07/2-14/13459 din 04.03.2022, prezintă lista beneficiarilor de facilităţi fiscale pentru anul 2020 la codurile facilităţilor CFTVA017 şi CFAC020, după cum urmează.

1. CFTVA017 – compartimentul Taxa pe valoare adăugată (TVA)

Lista beneficiarilor ce au efectuat livrări scutite de TVA fără drept de deducere conform art.103 alin.(1) pct.18) din Codul fiscal, se prezintă conform tabelului, după cum urmează:

Nr.d/o	Cod fiscal	Denumirea agentului economic	Valoarea TVA aferentă livrărilor scutite de TVA fără drept de deducere (mii lei)
1	1003600015231	ICS „Premier Energy Distribution SA”	562,69
2	1015602003305	SA „Furnizarea Energiei Electrice Nord”	32,62
3	1004600074938	SA „Energocom”	327 735,77
4	1003605004560	SRL „Gamma – Grup”	478,70
5	1010604001780	SRL „Elenasig”	38,69
6	1018600033040	SRL „Furnizare Energie”	37,53
7	1006600041260	SRL „TehGaz Grup”	0,45
8	1007600069173	SRL „Esco – Voltaj”	780,16
9	1016600003526	SRL „Fly Ren First Solar Park”	5,79
10	1003602006563	SA „RED Nord”	239,79
Total			329 912,19

Este de menţionat că, în vederea aprecierii facilităţii fiscale la compartimentul TVA conform art.103 alin.(1) pct.18) din Codul fiscal, lista titularilor de licenţă din sectorul energiei electrice, beneficiari ai scutirii, a fost identificată în baza informaţiei de pe site-ul Agenţiei Naţionale pentru Reglementare în Energetică, iar valoarea livrărilor scutite de TVA fără drept de deducere a fost determinată în baza Declaraţiilor TVA prezentate pentru anul 2020.

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA
SERVICIUL FISCAL DE STAT

MINISTRY OF FINANCE OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA
STATE TAX SERVICE

Nr.26-07/2-14/43075
_30_ iunie 2022

Curtea de Conturi a Republicii Moldova
Doamnei Angela FRUNZE
Şeful echipei de audit
a_frunze@ccrm.md

Serviciul Fiscal de Stat, cu referire la proiectul Raportului conformităţii administrării sistemului de facilităţi fiscale în anul 2020 a echipei de audit a Curţii de Conturi şi a Notei informative privind formarea obligaţiei fiscale restante a SRL „SMAD-Grup”, comunică următoarele.

I. Cu referire la proiectul Raportului conformităţii administrării sistemului de facilităţi fiscale în anul 2020.

Costul facilităţilor se apreciază în baza unor date estimative, fără ca acestea să fie bazate pe indicatori statistici aprobaţi, iar datele din dările de seamă fiscale nu sunt întotdeauna relevante în acest scop. Astfel, estimarea costului facilităţilor se bazează deseori pe aprecierea subiectivă a impactului diferitor factori, precum: lungimea lanţului valoric, domeniul de activitate, valoarea importului, valoarea adăugată ş.a. În condiţiile lipsei unei metodologii aprobate, estimarea exactă a costului facilităţilor este imposibilă. Necesită a se ţine cont şi de faptul că, în raport cu unele tipuri de facilităţi o metodologie relevantă nici nu poate fi propusă din motivul lipsei practicii internaţionale în acest sens (de ex. servicii financiare, jocuri de noroc ş.a.).

Cu referire la *constatarea lit.a)* de la pag.16 „Erori identificate la calcularea facilităţii fiscale aferente scutirii de TVA a energiei electrice importate şi livrate (codul facilităţilor: CFTVA017 şi CTVA022)”, menţionăm că, SA Energocom pe parcursul ultimilor ani este unul din principalii furnizori ai energiei electrice, activitatea de furnizare constând din gestionarea comercială şi financiară a contractelor de import a energiei electrice pentru necesităţile pieţei interne de energie electrică a Republicii Moldova. Circuitul economic al energiei electrice importată de societatea respectivă, implică reţele de distribuţie şi de furnizare, care, la rândul său se comercializează consumatorilor finali. Astfel, ţinând cont că energia electrică respectivă până la consumul ei final este revândută de societăţile intermediare, în scopul aprecierii facilităţii fiscale şi ~~excluderii influenţei asupra valorii finale a energiei electrice scutite, prezumtiva facilitate aferentă energiei electrice a fost apreciată reieşind din valoarea adăugată prezumtivă pe lanţul valoric de la etapa importului până la consumator.~~

Cu referire la *constatarea de la pag.17* „O situaţie similară a fost constatată şi la estimarea costurilor facilităţilor fiscale acordate la calcularea şi achitarea TVA la autoturisme şi alte autovehicule conform art. 103 alin.(1) pct. 24) din Codul fiscal. Evaluările de audit denotă că SFS a manifestat o atitudine neglijentă la raportarea acestor facilităţi, fiind calculată şi raportată suma de 648, 0 mil.lei sau cu 255, 0 mil. lei mai mult decât datele estimate de audit.”, menţionăm că, în partea ce ţine de estimarea costurilor facilităţilor fiscale acordate la calcularea şi achitarea TVA aferente autoturismelor şi altor vehicule, piaţa autoturismelor este reprezentată atât de către distribuitorii oficiali, cât şi entităţile care importă şi comercializează autoturisme uzate. Prin urmare, estimarea nu poate fi bazată doar pe datele declarate de către distribuitorii oficiali, deoarece autoturismele importate de către alte entităţi, de asemenea participă în circuitul economic livrare

ANALIZA MODELULUI IMPOZITULUI UNIC ȘI A FACILITĂȚILOR LA IMPORT PENTRU REZIDENȚII PARCURILOR DIN INDUSTRIA TEHNOLOGIEI INFORMAȚIEI

ANEXA 1.1. EXPERIENȚA REGIONALĂ ÎN ACORDAREA FACILITĂȚILOR FISCALE COMPANIILOR IT

REPUBLICA MOLDOVA

Luând în vedere aceste prevederi, se menționează că prin Hotărârea Guvernului nr. 254 din 14.05.2015 a fost aprobată Strategia de creștere a competitivității industriei tehnologiei informației pe anii 2015-2021, care prevede atât obiective generale cât și obiective specifice, conform următorului tabel.

Tabelul nr.1

Obiectivele generale și specifice ale Strategiei de creștere a competitivității industriei tehnologiei informației pe anii 2015-2021

Nr.	Obiective generale	Obiective specifice
1.	Crearea parcurilor pentru IT	Crearea noilor locuri de muncă
2.	Acordarea facilităților fiscale pentru companiile TIC	Atragerea investițiilor autohtone și străine
3.	Facilitarea accesului pe piața muncii a personalului calificat și inovativ	

Sursa: Strategia de creștere a competitivității industriei tehnologiei informației pe anii 2015-2021.

4

eficia?

re desfășoară anumite activități⁶ specifice dezvoltării produselor software sunt eligibile anumite facilități IT.

specifice includ:

ate de analiza, proiectarea și programarea sistemelor informaționale pregătite spre liza necesităților informatice ale utilizatorilor; consultarea asupra celor mai eficiente ctarea, elaborarea, furnizarea și documentarea unor programe individuale, conform beneficiarilor concreți; proiectarea, elaborarea, furnizarea și documentarea unor uz general.
le programe la comanda beneficiarului, corectarea programelor conform indicațiilor ator.

ada de aplicare a facilităților IT?

ost introduse începând cu 1 ianuarie 2005⁷ și au fost ulterior extinse până în anul 2011.

În anul 2012 pachetul de facilități oferite companiilor IT au fost restructurate.

Astfel, începând cu 2012 companiile IT plătesc impozitul pe venit conform modului general stabilit. Facilitatea acordată angajatorilor din domeniul IT la achitarea contribuțiilor de asigurări rămâne a fi aprobată anual prin Legea bugetului asigurărilor sociale de stat, iar facilitatea privind impozitul pe venit datorat de angajații IT pentru veniturile salariale pe care le obțin este aplicabilă până în anul 2016

Instituțiile de învățământ publice și private

Art. 51(3) din Codul Fiscal:

Instituțiile de învățământ publice, prin derogare de la art.51, și instituțiile de învățământ private **se scutesc de impozitul pe venitul** obținut din desfășurarea nemijlocită a procesului de învățământ conform Codului educației.

Se constată necesitatea armonizării a modului de scutire a accizului la alcoolul etilic nedenaturat utilizat în scopul producerii medicamentelor

Actuala modalitate de scutire de acciz pentru alcoolul etilic utilizat în scopuri medicinale și farmaceutice necesită a fi modificată, prin instituirea *mecanismului de rambursare a accizului plătit*, la solicitarea beneficiarului, ceea ce ar conduce la fortificarea pârghiilor de monitorizare din partea SFS a corectitudinii și transparenței acordării facilității respective precum și racordarea legislației naționale la prevederile directivei europene.